

Nr 304.

Av herr **Kilbom**, om anslag till bidrag för ordnande av semester-
möjligheter åt vissa folkgrupper m. m.

Frågan angående genomförandet av allmän arbetarsemester står sedan flera år på dagordningen. För avsevärda grupper industriarbetare har också en kortare semester genomförts. Ännu återstår dock mycket att göra — målet måste vara att varje arbetare erhåller minst fjorton dagars semester med bibehållen lön. Nödvändigt är att också arbetarhustrurnas semesterfråga löses på ett tillfredsställande sätt. Den fortgående rationaliseringen och hetsen i arbetet på *alla* områden kräver sammanhängande vilotid, helst under den varma årstiden. Oavbrutet hetsande arbete året runt måste verka nedbrytande på hälsan och är därför även oekonomiskt ur såväl den enskildes som ur samhällets synpunkt.

Semesterproblemet löses emellertid inte blott genom minst fjorton dagars ferier åt alla arbetare, manliga såväl som kvinnliga, industri- såväl som jordbruks- och skogsarbetare. Problemet angående semesterns ur vilosynpunkt *rationella utnyttjande* är också synnerligen viktigt. Härvidlag möter för stora arbetargrupper i vissa fall oöverkomliga svårigheter. Semesterresorna bli trots alla möjligheter till nedsättning i biljettpriserna för dyra, *inkvarteringsmöjligheter* till överkomliga priser saknas o. s. v. Gärna skall erkännas att mycket gjorts såväl från organisationer som från enskilda och hel- eller halvstatliga företag för att avhjälpa dessa svårigheter. Statens järnvägars billighetsresor äro utomordentligt betydelsefulla, likaså Svenska Turistföreningens verksamhet. Särskilt lovvärd är den senares upprättande av s. k. vandrarhem. Tyvärr är dock antalet av dessa ännu för litet. De passa därtill företrädesvis ungdomar och kunna i allmänhet ta emot gäster blott för några dygn. Värdefull för skapande av ökade semestermöjligheter är också A. B. F:s, Koop. Förbundets och andra organisationers verksamhet på området samt de av olika tidningar, enskilt eller i samband med statens järnvägar, Skidfrämjandet och Svenska turistföreningen ordnade semesterresorna. Som exempel kan nämnas att Dagens Nyheter redan för flera år sedan, i samarbete med Jämtlands turistförening och statens järnvägar, började ordna resor till Jämtland, vilka sedan år för år fått allt större omfattning. Andra tidningar ha senare trätt in och åt skilda håll utvidgat rese-möjligheterna; Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning, Social-Demokraten, Stockholms-Tidningen, för att här nämna några. Men även resor till utlandet ha tidningarna organiserat, exempelvis ha Svenska Dagbladet, Ny Tid och andra ordnat långkryssningar i samverkan med Svenska Amerikalinjen, Folkets Dagblad ordnat resor till Leningrad, Moskva, London och Paris, Nya

Dagligt Allehanda till Narva o. s. v. Vilket behov denna »resetjänst» fyller framgår av den omständigheten, att de arrangerade resorna ständigt vunnit och vinna talrik anslutning.

Trots den förhållandevis mycket stora omfattningen har genom nämnda verksamhet skapade rese- och semestermöjligheter kunnat utnyttjas av blott de bäst ställda arbetargrupperna i samhället. De ekonomiskt sämst ställda äro förhindrade att använda dem. Och dock behöva framförallt dessa grupper tillfällen till rekreation och vila. Vilket värde skulle det inte vara för exempelvis lant-, skogs- och textilarbetare, hembiträden samt småbrukare- och arbetarhustrur (över huvud taget tillhöra arbetarkvinnorna de kategorier som ha de allra minsta möjligheterna att någon gång få njuta den obeskrivliga känslan av frihet från alla den grå vardagens bekymmer) att årligen få ett par veckors fullkomlig ledighet och vila i annan miljö än där årets många »oxdagar» tillbringas!

Det räcker dock för nämnda och andra grupper inte med skapande av billiga *resemöjligheter*. De måste också få möjligheter till billigare *uppehåll* å semesterplatsen. Hur stora nedsättningar i pensionatpriserna, som vunnits genom förut nämnda verksamhet, så äro också dessa för dyra för de fattigaste. För dessa måste större ingripanden ske, organisation genomföras och åtgärder vidtas, som man inte kan begära att vare sig statliga eller enskilda företag på egen hand skola kunna åstadkomma.

Från flera andra länder föreligga exempel på vilka storartade resultat som kunna vinnas genom statens ingripande på detta område. Såvitt undertecknad känner, har man härvidlag kommit längst i Sovjetunionen, där hundratusentals arbetare genom statens åtgärder årligen beredas både billig och vederkvickande semester, ofta hundratals mil från hemorten. Men även i andra länder ha statsmakterna ingripit för underlättandet av semesterns utnyttjande.

Alla dessa omständigheter synes oss påkalla riksdagens uppmärksamhet. Det är, som i förbigående redan anförts, ett hela samhällets intresse att det arbetande folket får semester och att möjligheter skapas så att denna på ett tillfredsställande sätt kan användas. Stora summor kunna därigenom vinnas också för samhället genom minskade utgifter för hälso- och sjukvård. I senare avseende torde f. ö. pensionsstyrelsen ha en synnerligen befruktande och vacker erfarenhet från sina kuranstalter i såväl Åre som Nynäshamn och Tranås.

Naturligtvis böra de enskilda initiativen, vars storslagna resultat jag förut nämnt, uppmuntras att fortsätta. Det statliga ingripandet borde främst ta sikte på att hjälpa de sämst ställda. Härför kunna förvisso redan befintliga organisationer utnyttjas: fackförenings- och nykterhetsrörelsen, olika kooperativa organisationer — folkrörelserna över huvud taget skola säkert med relativt små anslag från statens sida kunna utföra storverk. Synnerligast i

samarbete med statens järnvägar, Aerotransport, Svenska turistföreningen och andra liknande företag.

Utöver den direkta och omedelbara ekonomiska hjälpen för ordnandet av semestermöjligheter åt de fattigaste bör riksdagen emellertid besluta en utredning av lämpligheten att skapa ett organ för samhällets semestertjänst och dettas eventuella organisation och verksamhet, i vilket såväl staten som landsting och kommuner borde kunna medverka, utan att enskilda företag och organisationer utestängdes eller deras initiativ beskures eller förhindrades.

Med stöd av ovanstående tillåter jag mig föreslå,

att riksdagen beslutar för nästa budgetår ställa ett belopp av hundratusen (100 000) kronor till regeringens förfogande, att av densamma användas i huvudsaklig överensstämmelse med ovan angivna linjer samt

att i skrivelse till regeringen hemställa om allsidig utredning av och framläggande för nästkommande riksdag av förslag till ordnandet av en samhällets semestertjänst, omfattande såväl billiga resor i in- som utlandet som goda och billiga inkvarteringsmöjligheter.

Stockholm den 23 januari 1937.

K. Kilbom.
